

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	4420202792
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4420202792.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 37 927 795, proti žalovanej: Ľ. K., narodená X. N. XXXX, N. D.. Ž. A. XX, zastúpenej JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., so sídlom v Žiline, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 2.123,10 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13Csp/66/2020, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2023 sp. zn. 25CoCsp/1/2023-502, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2023 sp. zn. 25CoCsp/1/2023-502 z r u š u j e a v e c mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 13Csp/66/2020-447 z 4. novembra 2022, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.020,56 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.054,74 eura od 1. septembra 2020 do 23. októbra 2020, zo sumy 2.037,65 eura od 24. októbra 2020 do 26. novembra 2020 a zo sumy 2.020,56 eura od 27. novembra 2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 517 ods. 2, § 657, § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobe je potrebné vyhovieť a zaviazať žalovanú k zaplateniu nesplatenej časti istiny a k zaplateniu úroku z omeškania z nej odo dňa splatnosti celého úveru, pričom žalovaná napriek námietkam, ktoré v konaní vzniesla, pokračovala (hoci nízkymi sumami nedosahujúcimi ani výšku pôvodne dohodnutých splátok) v splácaní svojho dlhu zrejme vo vedomí si svojej povinnosti voči žalobcovi. Uviedol, že je nesporné, že v rozsahu, v ktorom žalobe vyhovel, žalovaná svoj dlh z predmetného úveru voči pôvodnému ani nastupujúcemu žalobcovi nesplatila, nesplnila tým svoju povinnosť, ku ktorej sa úverovou zmluvou zaviazala, a preto ju súd prvej inštancie k zaplateniu zostatku tohto dlhu zaviazal. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal neúspech v konaní iba v nepatrnej časti predmetu konania, priznal plný

nárok na ich náhradu, pričom o výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 26. septembra 2023 sp. zn. 25CoCsp/1/2023-502 odmietol odvolanie žalovanej. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru, že podané odvolanie žalovanej je potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 386 písm. d) CSP, pretože nemá náležitosť podpisu, pre absenciu autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu odvolateľky, resp. jej právneho zástupcu.

2.1. Odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že zmyslom a účelom autorizácie elektronicky uskutočneného podania vo veci samej, ktorým je odvolanie, je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Podpis konajúcej osoby nahrádza autorizácia podania vo veci samej, uskutočneného v elektronickej podobe, a tento slúži na identifikáciu osoby, ktorá predmetné podanie vo veci samej spísala a podpísala. Osobou, ktorá podanie vo veci samej spísala a podpísala je v zmysle zákona osoba, ktorej v zmysle overenia patrí kvalifikovaný elektronický podpis (KEP) alebo kvalifikovaná elektronická pečať. Je dôležité prihliadať na to, ktorej osobe patrí KEP použitý na autorizáciu podaného odvolania. Ide o preskúmanie dôležité pre určenie, či bola splnená zákonná podmienka v prípade podania v elektronickej podobe. Odvolací súd preskúmal obsah spisu a obsah elektronického súdneho spisu a zistil, že odvolanie bolo autorizované KEP fyzickej osoby JUDr. Márie Kostolnej. JUDr. Mária Kostolná pritom nebola zamestnancom právneho zástupcu žalovanej, ten jej udelil dňa 1. februára 2021 poverenie podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente. Vzhľadom k uvedenému dospel odvolací súd k záveru, že nebola splnená podmienka spisania a podpisania odvolania právnym zástupcom žalovanej, keďže ide o podanie bez kvalifikovaného elektronického podpisu JUDr. Petra Váchana, konateľa právneho zástupcu žalovanej. Uviedol, že ak by predmetné podanie nebolo podpísané JUDr. Máriou Kostolnou, na takéto podanie by sa vôbec neprihliadalo podľa § 125 ods. 2 CSP.

2.2. S poukazom na osobitnú úpravu následkov elektronického podania bez KEP v ustanovení § 125 ods. 2 CSP dospel odvolací súd k záveru, že sa jedná o neodstrániteľnú vadu odvolania doručeného súdu dňa 15. novembra 2022, preto neprichádzal do úvahy postup na odstraňovaní tohto nedostatku. Uviedol, že podpis patrí medzi nevyhnutné náležitosti odvolania, a ak sa v prípade elektronicky podaného odvolania vyžaduje kvalifikovaný elektronický podpis osoby, ktorá ho podáva, potom aj KEP na odvolaní advokáta musí byť, tak isto ako odvolanie, ním realizovaný v odvolacej lehote, resp. najneskôr do desiatich dní, aby sa vylúčili zákonné dôsledky jeho absencie vyplývajúce z ustanovenia § 125 ods. 2 CSP. V prípade, že napadnuté rozhodnutie obsahovalo správne poučenie o odvolaní, vo všeobecnosti nie je potrebné vyzývať na odstránenie nedostatkov, keďže vadami odvolania sa myslia obsahové nedostatky. Ďalej uviedol, že predložené poverenie zo dňa 1. februára 2021 (č.l. 258) nemožno akceptovať ani ako substitučné splnomocnenie advokáta advokátom (podľa CSP a § 16 ods. 1 Zákona o advokácii), keďže neobsahuje zastúpenie v tejto konkrétnej veci a rieši výlučne oprávnenie v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z. Zastúpený JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. ním poveril oprávnenú osobu JUDr. Máriu Kostolnú, aby v jeho mene v celom rozsahu práv a povinností prijímala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia, najmä je oprávnená čítať záznamy na úložisku a vykonávať zápisy záznamov do úložiska. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. augusta 2020 sp. zn. 1Obdo/7/2020, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2020 sp. zn. 1Obdo/22/2020, a na uznesenia Ústavného súdu SR IV. ÚS 489/2018 a II. ÚS 442/2021. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1, 2 CSP a podľa článku 4 ods. 1 s použitím § 256 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalovaná, podaním odvolania jej právnym zástupcom bez kvalifikovaného elektronického podpisu, zavinila, že jej odvolanie muselo byť odmietnuté. Podľa názoru odvolacieho súdu odmietnutie odvolania má obdobné následky ako zastavenie konania, kde sa uplatňuje zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka v dovolaní uviedla, že nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým znemožnil žalovanej ako sporovej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces spočíva v tom, že odvolací súd podané odvolanie odmietol, pretože ho vyhodnotil ako podanie bez autorizácie, teda bez kvalifikovaného elektronického podpisu JUDr. Petra Váchana, LL.M., ako konateľa advokátskej kancelárie, nakoľko poverenie udelené v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) považoval za neplatné a teda nebola splnená podmienka napísania a podpísania odvolania právny zástupcom žalovanej. Poukázala na to, že odvolací súd pri výklade § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente použil prílišný formalizmus a poverenie pre JUDr. Máriu Kostolnú na prijímanie, podpisovanie, podávanie a autorizovanie podaní v elektronickej schránke právneho zástupcu žalovanej vyhodnotil ako neplatné. Podľa názoru dovolateľky zásadnú zmenu pri posudzovaní oprávnenia podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente priniesol nálež ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022 z 12. januára 2023 v zmysle ktorého, splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, je zahŕňajúce aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. Podľa prezentovaného názoru ústavného súdu, nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi, avšak tieto obmedzenia a ich výklad nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate. V tejto súvislosti dovolateľka zdôraznila, že „elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe (podľa § 28 ods. 1 zákona o e-Governmente), pokiaľ bolo autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente (§ 25 ods. 1 zákona o e-Governmente).“ Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, príp. na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 žiadny praktický význam. S poukazom na uvedené zásadné rozhodnutie dôvodili, že pokiaľ bolo odvolanie podpísané a odoslané JUDr. Máriou Kostolnou na základe poverenia od advokátskej kancelárie JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., bolo realizované osobou, ktorá bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Dovolaťka následne poukázala na závery vyslovené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/63/2023 zo dňa 28. septembra 2023, ktoré sa týkali takmer totožnej veci. Podľa názoru dovolateľky možno v predmetnej veci vyvodiť záver, že v danom čase splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej elektronicky prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta pokrývalo aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odvolania kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu. Dovolaťka uzavrela, že súčasťou spisu bolo i poverenie udelené JUDr. Kostolnej, ktoré ju splnomocňovalo k autorizácii elektronických dokumentov. Navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň dovolateľka navrhla odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho i prvoinštančného súdu z dôvodu bezprostrednej hrozby exekúcie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje v celom rozsahu za vecne správne. Je toho názoru, že odvolací súd sa dostatočne vysporiadal s právnou a aj skutkovou stránkou veci. S rozhodnutím súdu sa v plnej miere stotožňuje. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd dovolanie žalovanej zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu spojeného s posúdením splnenia obligatórnych náležitostí odvolania - jeho podpisu.

15. Podľa 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

16. Podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

17. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

18. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania a aj rozhodovania odvolacieho súdu), orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis: 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby, ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

19. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania a aj rozhodovania odvolacieho súdu), uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

20. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania a aj rozhodovania odvolacieho súdu), ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

21. Podľa § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania a aj rozhodovania odvolacieho súdu) na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie; je okrem osôb podľa písmen a) až e), ak ide o elektronickú

schránku osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronická schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

22. Podľa § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmena v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je právny úkon majiteľa elektronickej schránky, ktorým identifikuje osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a určí rozsah jej oprávnení na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou.

22.1. Podľa § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmena v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je právny úkon majiteľa elektronickej schránky, ktorým identifikuje osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a určí rozsah jej oprávnení na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Udelením oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou nevzniká oprávnenie na vykonanie iného právneho úkonu v mene majiteľa elektronickej schránky, alebo za majiteľa elektronickej schránky.

23. Podľa § 13 ods. 7 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase podania odvolania a aj rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmenu v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou vykoná majiteľ elektronickej schránky a to elektronickým dokumentom autorizovaným majiteľom elektronickej schránky, ktorý doručí správcovi modulu elektronických schránok prostredníctvom na to určenej funkcie ústredného portálu alebo dokumentom v listinnej podobe s úradne osvedčeným podpisom majiteľa elektronickej schránky. Prístup a disponovanie s elektronickou schránkou v rozsahu udeleného oprávnenia podľa prvej vety zabezpečí správca modulu elektronických schránok bezodkladne, a ak je vykonané dokumentom v listinnej podobe, tak do desiatich pracovných dní odo dňa jeho doručenia.

24. Podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.

25. Z citovaného ustanovenia § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že pri elektronických podaniach vo veci samej je potrebné overiť autentickosť podania, lebo len také podanie môže mať procesné následky. Preto len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente a to zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou. Zmyslom a účelom autorizácie elektronického podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pre zabezpečenie verifikácie osoby, ktorá podanie urobila zákon o e-Governmente stanovuje striktné formálne pravidlá, ktoré by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. K posudzovaniu splnenia technických náležitostí, t. j. aj k elektronickým podaniam procesných strán je potrebné pristupovať s porozumením a nemožno ich pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva (sp. zn. 1Cdo/152/2010), nie je dôvodné, aby pri elektronických podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu.

26. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 404/2023-37 zo 7. novembra 2023 uviedol, že § 125 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, že slovné spojenie podľa osobitného predpisu len charakterizuje autorizáciu, ktorá pri podaní elektronického podania chýba, čo však neznamená, že následky nedostatku autorizácie dopadajú aj na situácie, ak elektronické podanie vo veci samej má autorizáciu, ktorá nie je v súlade s osobitným predpisom. Sám podávateľ si pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie je vedomý, že podanie v takejto podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods. 2 CSP neprihliadne. Ak však advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, t. j. v súlade s osobitným predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť

mu tento nedostatok spočívajúci v mylnom využití zdokonaleného elektronického podpisu napraviť. Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna procesná norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo vo svojej podstate spochybnené.

27. Pre posúdenie dovolania je rozhodné posúdenie toho, či pri elektronickom podaní odvolania prostredníctvom elektronickej schránky advokáta postačuje na podpísanie a podanie elektronického podania inou osobou - advokátom, oprávnenie, ktoré mu na účely elektronickej komunikácie bolo udelené advokátom podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 v spojení s § 13 ods. 6 a 7 zákona o e-Governmente. Pozornosti vec prejednávajúceho senátu dovolacieho súdu neunikla novelizácia zákona o e-Governmente účinná od 1. augusta 2023, ktorá bola realizovaná prostredníctvom zákona č. 301/2023 Z. z. Predmetná novela okrem iného novelizovala ustanovenie § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente, kedy bolo doplnené, že „udelením oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou nevzniká oprávnenie na vykonanie iného právneho úkonu v mene majiteľa elektronickej schránky, alebo za majiteľa elektronickej schránky.“ Právna úprava oprávnenia podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 v spojení s § 13 ods. 6 a 7 zákona o e-Governmente bola vzhľadom na uvedené rozdielna v čase podania odvolania (15. novembra 2022) a v čase rozhodovania odvolacieho súdu (26. septembra 2023), aj keď odvolací súd pri posudzovaní odvolania vychádzal zo znenia § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente účinného do 31. júla 2023 (pozri bod 13. napadnutého uznesenia).

28. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolanie žalovanej bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovanej, ktoré bolo elektronicky podpísané JUDr. Máriou Kostolnou ako fyzickou osobou s uvedením rodného čísla a adresy pobytu, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (v spise na č. l. 469). Odvolanie bolo napísané na hlavičkovom papieri JUDr. Petra Váchana, advokát s. r. o., avšak elektronicky podpísané JUDr. Petrom Váchanom nebolo, pričom nešlo o naskenovanú kópiu odvolania s jeho podpisom. Odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že podané odvolanie je potrebné odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP, nakoľko podané odvolanie nemá náležitosť podpisu (autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu odvolateľa). Pokiaľ odvolací súd pri posudzovaní splnenia autorizácie elektronického podpisu odvolania vychádzal z autorizácie podania inou poverenou fyzickou osobou právnickej osoby, ktorú stotožňoval s osobou oprávnenou na spísanie a podpísanie odvolania, uvedeným procesným postupom porušil právo dovolateľky na spravodlivý proces.

29. Právnym základom úkonov právneho zástupcu dovolateľky bolo ustanovenie § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje majiteľovi elektronickej schránky udeliť splnomocnenie (dať sa zastupovať) pri prístupe a disponovaní s elektronickou schránkou. Pojem „disponovať s elektronickou schránkou“ zákon o e-Governmente v znení účinnom v čase podania odvolania (15. novembra 2022) bližšie nedefinoval, najvyšší súd (2Cdo/63/2023, 8Cdo/21/2023, 6Cdo/56/2023) a ústavný súd (III. ÚS 269/2022) ho však v obdobných prípadoch interpretovali tak, že súčasťou oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e-Governmente). Vzhľadom na uvedené najvyšší súd a ústavný súd v čase do účinnosti novely zákona o e-Governmente realizovanej zákonom č. 301/2023 Z. z. oprávnenie na dispozíciu s elektronickou schránkou v obdobných prípadoch interpretovali tak, že pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie.

30. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že odvolanie žalovanej bolo odoslané z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovanej a podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom JUDr. Márie Kostolnej. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a

disponovanie s elektronickou schránkou. V čase podania odvolania bolo JUDr. Márii Kostolnej po technickej stránke umožnené do elektronickej schránky advokáta JUDr. Petra Vachana vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie (odvolanie) a teda toto osobitné splnomocnenie skutočne aj bolo udelené. Výkonanie úkonov by nebolo technicky možné, ak by nebola splnomocnená advokátom podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Vzhľadom k uvedenému preto nemožno rozumne pochybovať o tom, že právny zástupca žalovanej (dovolatelky) týmto splnomocnením prejavil vôľu na to, aby splnomocnená osoba vykonávala úkony prostredníctvom elektronickej schránky. Udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je jeho právnym úkonom, ktorým vedome a cielene JUDr. Máriu Kostolnú na tieto úkony splnomocnil, čím jasne prejavil vôľu dať sa pri komunikácii z elektronickej schránky zastúpiť touto osobou. Z poverenia na č. l. 258 z 1. februára 2021 vyplýva, že toto bolo udelené podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente advokátke JUDr. Márii Kostolnej, aby v mene JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o. v celom rozsahu práv a povinností prijímala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho mene bez obmedzenia, najmä je oprávnená čítať záznamy na úložisku a vykonávať zápisy záznamov do úložiska. Okrem technickej stránky veci takýto postup v čase podania odvolania umožňoval i právny stav. Ak teda JUDr. Mária Kostolná vykonávala tieto úkony, konala v súlade s tým, na čo bola advokátom splnomocnená a oprávnená. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uzatvára, že splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej elektronicke prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta sa v čase podania odvolania vzťahovalo aj na úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odvolania kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu, nakoľko bolo v súlade so zákonom o e-Governmente účinnom v čase podania odvolania. 30.1. S ohľadom na vyššie uvedený výklad pojmu „disponovať s elektronickou schránkou“ prezentovaný ústavným súdom a najvyšším súdom v obdobných prípadoch pred novelizáciou § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente, dovolací súd uvádza, že ak advokát podá elektronicke podanie (odvolanie) s autorizáciou v presvedčení, že toto je perfektné, t. j. v súlade s osobitným predpisom v znení účinnom v čase podania odvolania, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť mu tento nedostatok napraviť.

31. Dovolací súd dopĺňa, že ak mal dovolací súd za to, že predložené poverenie zo dňa 1. februára 2021 (č.l. 258) nemožno akceptovať ako substitučné splnomocnenie advokáta advokátom (podľa CSP a § 16 ods. 1 zákona o advokácii), keďže neobsahuje zastúpenie v tejto konkrétnej veci a rieši výlučne oprávnenie v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z, mal si dovolací súd splnomocnenie dodatočne vyžiadať. Súdy nedostatok preukázania splnomocnenia odstraňujú prostredníctvom výzvy na jeho doloženie, pretože nedostatok zastúpenia sa považuje za nedostatok podmienky konania (najvyšší súd, sp. zn. 1Cdo/152/2010). Tento záver sa vzťahuje aj na doplnenie substitučného splnomocnenia pre advokátku. Súdy nemôžu nedostatky určitých procesných úkonov a nedostatok procesných podmienok nezvratne sankcionovať (II. ÚS 350/2021). Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu alebo nedostatku plnomocenstva, nie je dôvodné, aby pri elektronických podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Novelizácia zákona o e-Governmente v tomto ohľade nič nemení na pochybení odvolacieho súdu, pokiaľ ide o odstraňovanie chýb odvolania.

32. Vychádzajúc z uvedeného preto nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu vysloveného v bode 18.1. napadnutého rozhodnutia, že išlo o elektronicke podanie bez autorizácie, ktoré bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP treba do 10 dní doplniť. Na doplnenie takéhoto podania sa totiž v zmysle CSP nevyzýva. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny. Predmetné podanie je autorizované, i keď inou osobou ako tou, ktorá môže konať v mene žalovanej, keďže v mene žalovanej je podaný predmetný opravný prostriedok. Nemožno teda postupovať podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP.

33. Nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi (III. ÚS 194/2012 alebo Ústavný súd Českej republiky IV. ÚS 281/04, III. ÚS 2373/21). Tieto obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej

podstate. Preto sa pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

34. Nadväzujúc na uvedené dôvody, podľa názoru dovolacieho súdu nesprávne odmietnutie odvolania znemožnilo žalovanej uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

35. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP.

36. Vzhľadom na novelizáciu § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente bude úlohou odvolacieho súdu vyžiadať si substitučné splnomocnenie advokáta advokátom (podľa CSP a § 16 ods. 1 zákona o advokácii), a následne vec prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní žalovanej. Vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

37. Vo vzťahu k návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd konštatuje, že z podaného návrhu nemal osvedčené dôvody hodné osobitného zreteľa, preto návrhu pred rozhodnutím o podanom dovolaní nevyhovel. V súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

38. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

39. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.